

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 20 K,
za dijake 12 K.

Uredništvo in upravnništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Cerkvenoglasbena liturgika.

Fr. Ferjančič

(Dalje.)

II. Asperges in Vidi aquam.

Ob vseh nedeljah, tudi če se tedaj obhaja kak slovesen praznik, ne pa o praznikih, ki se obhajajo med tednom, se po stolnih, kolegiatnih in župnijskih cerkvah¹⁾ vrši pred glavnim opravilom slovesno kropljenje z blagoslovljeno vodo, pri katerem se pokropi oltar, duhovščina in ljudstvo, in to tudi tedaj, če ni peta maša ali čeprav je izpostavljeno sv. Rešnje Telo. V poslednjem slučaju se opusti samo kropljenje oltarja. Le ako ima škof glavno opravilo, izostane to kropljenje, ker škof pokropi ljudstvo že takoj pri vstopu v cerkev.

Celebrant intonira „Asperges me“, o velikonočnem času pa „Vidi aquam“, na kar nadaljuje pevski zbor.

Besedilo prvega speva s slovensko prestavo vred se glasi:

Aspérges me, Dómine, hyssópo,
et mundábor: lavábis me,
et super nivem dealbábor.
Miserére mei, Deus, secúndum
magnam misericórdiam tuam.
Glória Patri et Filio
et Spíritui Sancto.
Sicut erat in princípío
et nunc et semper
et in saecula saeculorum. Amen.

Pokropi me, Gospod, s hisópom,²⁾
in očiščen bom: umij me,
in bolj kakor sneg bom bel.
Usmili se me, o Bog, po
Velikem usmiljenju svojem.
Čast bodi Očetu in Sinu
in Duhu Svetemu.
Kakor je bilo v začetku,
tako zdaj in vselej
in vekomaj. Amen.

Na to se ponovi „Asperges“ do psalmove vrstice.

Na tiho in cvetno nedeljo odpade „Gloria Patri“ ter se po psalmovi vrstici takoj ponovi antifona.

¹⁾ Prav za prav je ukazano to kropljenje samo v kolegiatnih cerkvah pred konventno mašo. Sicer pa se je treba ravnati po škofijskih predpisih in po običaju.

²⁾ S hisopovim šopkom, namočenim v posvečeni vodi, je v stari zavezi duhovnik pokropil ozdravljene gobove, preden jia je proglasil za čiste.

Zgorenje besedilo je vzeto iz 50. spokornega psalma kralja Davida. Z onimi besedami se s skesanim srcem spominjamo svoje grešnosti ter prosimo Boga, naj očisti našo dušo, da se bomo mogli vredno udeležiti nekrvave daritve njegovega edinorojenega Sina. Kolikor čistejša je naša duša pri sv. maši, toliko obilnejše milosti nam dotekajo iz presvete daritve. Zato očiščujemo ob tem spevu svoja srca z občutki resničnega kesanja.

O velikonočnem času pa, to je od velikonočne do vštete binškošne nedelje, se namesto „Asperges“ poje naslednji spev:

Vidi aquam, egrediéntem
de templo, a látere dextro, allelúja:
et omnes, ad quos pervénit
aqua ista, salvi facti sunt,
et dicent alleluja, alleluja.

Confitémini Dómino,
quóniam bonus: quóniam
in saéculum misericórdia ejus.

Glória Patri etc.

Videl sem vodo, tekočo
od templja, od strani desne, aleluja:
in vsi, h katerim je dospela
voda ista, so se zveličali,
in bodo govorili aleluja, aleluja.

Slavite Gospoda,
ker je dober: ker (traja)
vekomaj usmiljenje njegovo.
Čast bodi Očetu itd.

Na to se ponovi antifona „Vidi aquam“ do psalmove vrstice.

Antifonine besede so vzete iz 47. poglavja knjige preroka Ecehijela in nam kličejo v spomin vodo sv. krsta, ki se je v prvih časih slovesno delil zlasti o velikonočnem prazniku. Krstna voda očisti in ozdravi dušo; to milost pa nam je pridobil od smrti vstali Zveličar. Zato veliko nedeljo pokropi duhovnik vernike ne z navadno blagoslovljeno vodo, temveč s krstno vodo, ki je bila veliko soboto posvečena in ki je bila vzeta iz podesode, preden se je prililo sv. olje.

S psalmovo vrstico „Confitémini“ pa slavimo od smrti vstačega Zveličarja.

Po končanem spevu zapoje celebrant vse nedelje celega leta naslednje vrstice, na katere mu odgovarja pevski zbor.

V. Osténde nobis, Dómine,
misericórdiam tuam.

R. Et salutáre tuum da nobis.

V. Pokaži nam, Gospod,
usmiljenje svoje.

O. In zveličanje svoje podeli nam.

O velikonočnem času se k temu verzikeljnu in odgovoru pridene „alleluja“.

V. Dómine, exaúdi oratiómem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Gospod, usliši moje molitev.

O. In moje klicanje naj pride k tebi.

V. Gospod z vami.

O. In s tvojim duhom.

Na to moli celebrant oracijo, v kateri prosi Boga, naj pošlje iz nebes svojega angela, ki naj čuva, podpira, váruje, obiskuje in brani vse, ki bivajo v hiši božji.

Z besedico „amen“ ob koncu oracije izraža pevski zbor željo, naj bi se res tako zgodilo.

(Dalje prih.)

Lotimo se novih koralnih intonacij in napevov!

Fr. Ferjančič.

(Dalje.)

Kdor je že nekaj let naročen na „Cerkveni Glasbenik“, se gotovo še spominja zgornjega nadpisa, kajti leta 1916. sem v šestih številkah pod ravno to firmo obravnaval razne koralne napeve in intonacije. V imenovanem letniku so obširne razprave o tem, kako se intonira „Gloria“, kako se pojó oracije, epistola, evangelij, kako se intonira „Credo“. In pod isti naslov bi lahko deli tudi spis: „Kako se pojó lekcije in profecije“, ki ga je naš list objavil v 3. številki 1. 1915.

Švetovna vojska nam je v marsičem zmešala štrečno. Tako je preprečila tudi nadaljevanje onega spisa; pobrala nam je namreč vse stavce, ki so znali staviti note. Sedaj so se v tem oziru razmere zopet nekoliko izboljšale, zato nameravam dotični spis nadaljevati in sicer na podoben praktičen način, kakor takrat pred štirimi leti.

Na vrsti so sedaj prefacije, zato najprej nekoliko o njih.

Kako se pojó prefacije?

Po prejšnjem medicejskem koralu smo peli prefacije na dva načina: na slovesen in ferijalen način. Po sedanjem tradicionalnem koralu pa jih pojemo lahko na tri načine: na ferijalen, slovesen in slovesnejši način, torej smo v tem oziru zopet za en tonovi način bogatejši.

Ker se prefacije pač največkrat poje po slovesnem načinu, oglejmo si najprvo tega.

1.) Slovesni način prefacije.

V tem slovesnem tonu nahajamo v novem misalu dvanajst prefacij, ker smo v novejšem času dobili še posebno prefacijo za praznik sv. Jožefa. Posluževati pa se je treba tega slovesnega tona takrat, ko se tudi oracije pojó na slovesen način, torej ob vseh praznikih in nedeljah in kadar se obhaja kak „duplex“ ali „semiduplex“. Izvzeti so le oni slučajji, ko si kdo „ad libitum“ izvoli rajši „slovesnejši načn“, o katerem bom pozneje obravnaval.

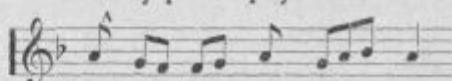
V melodičnem oziru ni pri tem slovesnem tonu nikake razlike med medicejskim in tradicionalnim koralom. Le nekateri zlogi se tu pa tam sedaj nekoliko drugače vežejo. Opozarjam na primer na „gratias agámus“.

Prej smo peli to mesto tako-le:

Grá - ti - as a - gá - mus.

Sedaj pa se poje tako:

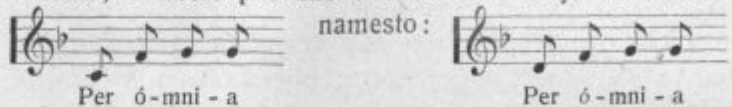

Gra - ti - as a - gá - mus.

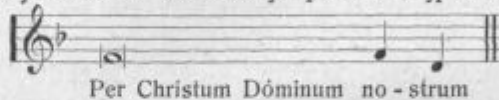
Na ta način je melodija še lepše zaokrožena. Nekaj podobnih malenkostnih razlik v vezavi nahajamo tudi sicer v prefacijah. Pavze so sedaj tudi pravilneje in natančneje določene z daljšimi in krajšimi črticami. Drugih razlik pa pri tem tonu ni. Vendar zaradi tega še ne smemo misliti, da se prefacije bogveďi kako pravilno pojó. Ravno nasprotno: pri malokaterem

drugem koralnem spevu je vobče slišati toliko napak, kakor ravno pri tem. Nekatere napake pri prefaciji so postale že nekam „tradicionalne“ ter jih je lahko slišati od roda do roda. Posamezni pisatelji, ki obravnavajo prefacijo, naštevajo kar celo kopo takih običajnih prefacijskih pogreškov, tako na pr. Johner (Neue Schule des gregor. Choralgesanges, 3. izdaja, stran 164*), Springer (Musica Divina 1916, 1) in dr. Ni me volja, da bi iste vse tu navedel; z nekaterimi pa moram le seznaniti čitatelje, ker se iz takih zgledov najbolje spozna, kako se ne sme peti.

Največkrat se pogreši že takoj v začetku prefacije; takoj prvi interval je slišati navadno v kvarti, namesto pravilno v mali terci. Poje se namreč večinoma tako-le:

Kakšnega pripomočka pa se poslužujmo, da zadenemo pravilno ono usodno malo terco? — Skušnja uči, da je malo terco težko zadeti od spodej navzgor, lahko pa od zgoraj navzdol. Zato si jo poišči najprvo od zgoraj navzdol. Zapoj si na pr.

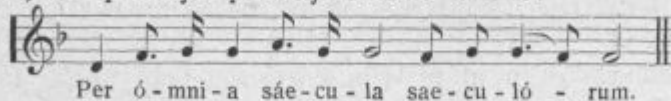

Na zlogu „nostrum“ imaš pravilno malo terco od zgoraj navzdol. Sedaj jo pa naglo obrni in tako dobiš brez težave pravilno malo terco od spodaj navzgor, kakor jo ravno rabiš v začetku prefacije. Ta preprosti pripomoček ti bo zelo dobro došel tudi pri „Pater noster“ in sicer pri raznih koralnih intonacijah, ki se pričenjajo z malo terco; o tem bomo imeli še priliko govoriti.

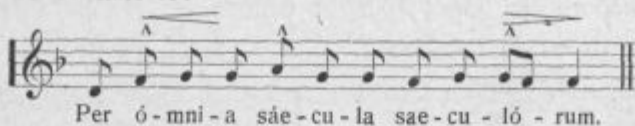
Ako si se srečno izognil te prve pečine, potem pa glej, da ne boš pel prefacije po stari „tradicionalni“ šabloni, ko se nekateri zlogi silno zategujejo, drugi pa zopet preveč okrajšujejo, ko se včasih čez nekatera daljša mesta naglo pohiti, druge pa zopet komodno zaostaja.

Za zgled naj navedem nekaj takih mest iz prefacije.

Ni prav, ako pričanjaš prefacijo nekako tako-le:

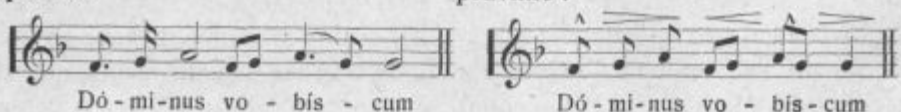
Poj velikoveč tako-le:

Naj postavim tu še nekaj takih običajnih napak pri prefaciji, njim nasproti pa pravilno proizvajanje dotičnih mest:

napačno:

pravilno:

napačno :

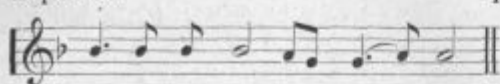
Sur - sum cor - da

pravilno :

Sur - sum cor - da

napačno :

ae-qum et sa - lu - tá - re

pravilno :

ae-qum et sa - lu - tá - re

napačno :

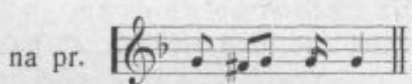
Coe-li coe-lo-rúmque vir-tú-tes

pravilno :

Coe-li coe-lo-rúmque vir-tú-tes

Nekateri vštulijo včasih vmes tudi kak nepotreben pol-ton;

et i - de - o

et i - de - o

O - ré - mus

O - ré - mus

Iz teh razlogov ni težko spoznati, česa se nam je treba posebno varovati pri pevanju prefacije, da bo petje res v pravem tradicionalnem duhu. Pred očmi moramo imeti zlasti staro pravilo, da imajo note v tradicionalnem koralu približno enako veljavo in da je to ena glavnih napak v koralnem petju, ako se nekateri zlogi zelo podaljšujejo, drugi pa preveč krajšajo.

Kakor so melodije slovesnih prefacij primeroma zelo preproste, vendar so silno lepe in ganljive. Paziti pa je treba na to, da se pojó res na veličasten, resnoben način, ne prehitro, pa tudi ne prepočasi, s pravilnim poudarkom naglašanih zlogov ter z jasnim in razločnim izgovarjanjem besedila. Če tudi kdo ni morda bogvedil kako izvrsten pevec, ako pa upošteva napake in nasvete, ki sem jih omenil v tem spisu, bo z energijo in resnim prizadevanjem vendarle dosegel, da bo njegovo pevanje prefacije dostojno, dà, morda celo ganljivo.

Springer pripoveduje (Musica Divina 1916, str. 5.), da je poznal zelo pobožnega in za vse dobro vnetega župnika, ki pa — kakor se je dozdevalo — ni imel muzikalnega posluha. Župnik sam je to svojo pomanjkljivost silno obžaloval; vendar pa si je štel v sveto dolžnost, da si pridobi vsaj toliko izurjenosti v pevanju najpotrebnejših koralnih spevov in zlasti prefacije, da bi mogel dostojno obhajati službo božjo. Zato si je kupil majhen harmonij, naprosil je nekega učitelja, da mu je večkrat razlagal koralne meledije, in na to se je v prostih urah z veliko vstrajnostjo mesece in mesece vadil ob harmoniju, pritiskajoč z enim prstom na tipke ter skušajoč svoj glas kolikor mogoče spraviti v soglasje z raznimi toni,

ki jih je izvabljal iz harmonija. In kar se je zdelo nemogoče, se je posrečilo. „Slišal sem dovršene pevce,“ piše Springer,“ ali nihče me ni tako ganil in mi bil v toliko vzpodbudo kakor preprosto, duhovito petje onega pobožnega duhovnika.“

Toliko v tolažbo in posnemanje onim, ki jih Gospod tudi ni obdaril s posebnimi muzikalnimi talenti. (Dalje prih.)

Petje pri procesiji sv. Rešnjega Telesa?

Dr. Fr. Kimovec.

I. Ljubljanski obrednik, (Compendium Ritualis Romani usibus dioeceseos Labacensis accommodatum) ki ga je izdal škof Wolf l. 1844, ima o petju pri tej procesiji dokaj natančne določbe, ki se jih pa — kolikor je danes mogoče reči — nikjer popolnoma natančno ne drže.

Prvo določilo o petju, ki stoji na strani 260. pod točko 7., se po slovensko takole glasi:

„7. Vsi, duhovščina in strežniki gredo odkriti spredaj; v rokah nosijo prižgane sveče ali baktje in pobožno prepevajo sledeče himne, kakor je pač pot dolga, ali cele ali deloma, kakor čas nanese. Ko pa duhoven gre izpred oltarja, začne duhovščina ali duhoven peti sledečo himno, ki jo zbor ali ljudstvo nadaljuje.“ Nato sledi „Pange lingua.“ 8. točka na str. 261. pravi takole:

Ko se je pesem začela, se procesija, ki je že urejena, začne pomikati... in sicer duhovščina v tej vrsti: redovniki... pevci (chorus musicus, kjer se more razumeti tudi godba)...

Pri postajah so glede zborovega petja sledeča določila (v enako se glasečih točkah 13. 18. 23. 28.):

„Po blagoslovu se pomika procesija k naslednjemu oltarju, duhovščina ali zbor pa spotoma... poje sledečo himno.“

Za pot od prve do druge postaje je določena: „Sacris solemniis“, od druge do tretje: „Verbum supernum“, od tretje do četrte: „Salutis humanae“, od četrte do cerkve „Aeterne Rex“.

Zanimivi sta 29. in 30. točka. Določujeta namreč, da se po povratku v cerkev najprej zapoje: „Panem de coelo“ z odgovorom in znano oracijo na čast sv. Rešnjemu Telesu. Nato pa se šele pojeta obe zadnji kitici himne „Pange lingua“, t. j. „Tantum ergo“ in „Genitori“, ki ju pa duhovnik intonira.

II. Tako pravijo obredni predpisi. Praksa po deželi in po mestih pa glede petja kaže marsikako razliko.

Prvič se le tu in tam izvršuje oni del 7. določbe, ki govori o tem, da naj duhovščina (clerus) v začetku procesije intonira himno „Pange lingua“. Ponavadi jo zapojò in odpojò pevci sami.

Dalje po deželi spotoma komaj kje pojò predpisane himne v latinskem jeziku, ampak izvečine razne slovenske pesmi na čast

sv. Rešnjemu Telesu. Sklep se izvrši tako, da se namesto po predpisanem ljubljanskem, da blagoslov po rimskem obredu; odpade torej intonacija začetnih vrstic obeh sklepnih kitic po celebrantu, dalje „Dominus vobiscum“ z odgovorom; oracija se poje nazadnje.

V Ljubljani je vsaj zadnjih dvajset let navada, da se še pred blagoslovom, takoj, ko pride duhoven do postaje, poje latinska kitica navedenih himen, po blagoslovu pa različne latinske skladbe, celo kaka slovenska evharistična pesem. Spotoma igrajo godbe s trobili in pihali (doslej jako „spodbudno“ razne marše, pogosto z besedilom dvomljive ali pa čisto nedvomljive vrednosti).

Najnovejša ljubljanska navada, da zbor poje še pred blagoslovom kitico himne,¹⁾ je nastala vsled tega, ker so pevovodje dobili v roke skladbe nemških skladateljev iz različnih škofij. Seveda je vsak skladatelj skladal na besedilo, ki ga predpisuje dotični obrednik, ki pa velja le za posamezno škofijo, ne pa tudi za našo.

Za sklep se je po celi škofiji uvedel rimski obrednik, dasi bi se z ozirom na sinodalna določila o blagoslovu mogel vršiti tudi po ljubljanskem obredniku, pa je z estetičnega stališča lepše, če se ravnamo po rimskem obredniku.

III. Kako nam je o vsem tem soditi?

1. Petje, kakor je v navadi po deželi, kjer ne pojo nič latinskega ampak vse v slovenskem jeziku, je po cerkvenem pravu povsem postavno. Zakaj ni v navadi le štirideset let, ampak raba slovenskega jezika in poljubnih pesmi je stoletna, od nekdanj (centenaria, immemorabilis. Can 27. 30.). Nemogoče bi bilo dokazati, da smo imeli kdaj drugačno navado.

2. Ljubljanska navada peti v latinskem jeziku pred blagoslovom je mlajša, torej nima značaja postavnosti. Poleg tega za tako petje pred blagoslovom ni v našem obredniku nikjer prostora, zakaj ko pride duhovnik s sv. Rešnjim Telesom do postaje, se takoj začne priprave za blagoslov. Hkrati ta nedorastla navada kaže veliko negotovost glede besedila, tako da moramo reči, da iz nobenega vidika ni mogoče zaslediti kakršnekoli obveznosti. Vrh vsega moramo upoštevati to, da se je ta navada uvedla in se vzdrževala samo vsled pomote. — Praktična pa tudi ni, ker procesijo zadržuje.

Po blagoslovu bi se morale peti navedene himne. V latinskem jeziku bi jih celo v tem slučaju ne bilo treba peti, če bi se bile doslej vedno dosledno po blagoslovu in po latinsko pele. Zakaj novejša določila kongregacije za sv. obrede (S. R. C.) pravijo, da se vpricho sv. Rešnjega Telesa more peti v ljudskem jeziku. Te himne so po obredniku določene za petje po poti, za povišavanje slovesnosti, za spremljanje, pojo se potem, ko je liturgično dejanje, t. j. blagoslov, že dovršeno.

¹⁾ Vendar pa to ni stalno, zakaj pogosto se poje kak drug motet ali kak responzorij; izpreminja se od leta do leta; vsak pevovodja je to zadevo po svoje urejal, celo isti pevovodja je pel zdaj to, zdaj kaj drugega.

Po tem, kar smo navedli, velja za Ljubljano sledeče:

- a) pri nobeni procesiji pred blagoslovom ni treba ničesar peti;
- b) po blagoslovu bi bilo prav, če se zapoje ena ali dve kitici predpisanih himen; ravnajmo se po obredniku, ker se lahko;
- c) poje naj se pa vse v slovenskem jeziku.

Veselimo in radujmo se!

Vinko Lovšin.

Prav z veseljem sem prebiral 1. in 2. številko C. Gl. letošnjega letnika in nekako s ponosom zrl na rimsko številko XLIII, ki mi je padla v oči. Lepo število je to, ki ga je doživel naš spoštovanja vredni glasbeni list. Zunanost njegova seveda ni bogve kaj — drugi listi so lepši — pa saj danes vsakdo ve, da v tej draginji ni mogoče drugače.

Toda zakaj ta naslov? Prišel mi je v roke poljski glasbeni list „Muzyka i spiew“, katerega so začeli sedaj na novo izdajati v Krakovu. Izšle so doslej tri številke in imajo šele tretji letnik na svoji naslovni strani. Drugo je to, da list ni izključno posvečen cerkveni glasbeni, marveč glasbi sploh in uredništvo samo pravi: „Wydawnictwo „Muzyka i Spiew“ pielęgnować będzie szczególnie polską twórczość muzyczną tak świecką jak i kościelną, będzie przewodnikiem w doborze utworów i literatury muzycznej.“¹⁾ Poleg tega prinaša tudi prilogo — doslej sta prišli dve — a popolnoma svetne vsebine: narodna himna in „Świt“ posvečen vojakom.

V Varšavi izhaja list „Przegląd Cecyljański“ II. letnik — ravno tako mlad list, ki je pa posvečen popolnoma cerkveni glasbi. Drugi list „Przegląd muzyczny“, ki je izhajal 10 let, so pa vsled pomanjkanja papirja in draginje tiska ustavili. Nas zanimata prva dva lista. Iz vsega se vidi, da so tudi Poljaki prišli do tega, da bo treba končno vendarle reforme. Ljudsko petje je tu razvito, kot morda nikjer, toda na uho povedano, raje naj bo tiho v cerkvi kot tako ljudsko petje vpeljati pri nas. Skoraj v vsaki župniji imajo različne napeve istih pesmi (namreč besedila), ker se organistu tako dopade, da vpelje svojo melodijo. In Poljaki tudi sami kličejo in hrepene po reformi, katero je pa treba začeti pri mladini. Učiteljstvo je dolžno učiti mladino tudi cerkvene pesmi, katere naj pojo pri šolskih mašah. In ko ta mladina doraste in vedno nova prihaja, pa se bo tudi pri nas upeljalo ljudsko petje, sicer pa ne. Če se trudijo že nad sto let, se bodo morda še sto let. Z zanimanjem sem bral razpravo g. dr. Kimovca. Toda oprostite, g. kanonik, naše ljudstvo ne bo nikdar rado pelo enoglasno ali samo dvoglasno, kadarkoli jih več skupaj poje. Le pogledjmo narodno pesem: Ko bi se pele narodne pesmi enoglasno, kot jih skoro vsi drugi narodi, bi bilo to lažje, tako pa je nekako proti narodovi naravi, da bi peli enoglasno. Spominjam se, ko sem bil še dijak in sem hodil

¹⁾ „Izdajateljstvo „Godba in petje“ bo gojilo posebno poljsko muzikalno vstvarjanje, svetno in cerkveno, in bo vodelek pri izbiri muzikalnih del in literature.“

sprva pet, potem tudi orgljat na kor pri Novi Štifti in so bile pete litanije, je res odgovarjala cela cerkev, a nekaj žensk je pelo prvi glas, nekaj drugi glas. Moški so pa sploh vsi basirali in kar čudno bi se mu zdelo, če bi pel v tem slučaju melodijo. Po naravi mu nekako pride, da „pritisne bas“. Toda to le mimogrede.

Ako torej človek primerja naše petje in to petje, je kot noč in dan. Ako n. pr. zapoje naši romarji, pa ti romarji? tu sploh ni govora. Ponekod sploh ne znajo pesmi. Poje jih ali sam organist, ki mu pa ni nič zato, če pride šele pri evangeliju na kor, ko je peta maša — to sem sam doživel. List se torej zelo zavzema za reformo in svetuje, kako bi se temu odpomoglo. V prvi vrsti so poklicani učitelji v šoli, ki lahko največ v ta namen store. Potem svetuje, naj bi po končanem opravilu v nedeljo popoldne oznanil gospod župnik pevsko vajo. Ostanajo naj vsi ljudje, župnik sam gre na prižnico, in uči peti s prižnice, organist mu pa p. maga s kora s tem, da toliko časa igra, dokler se ljudstvo ne nauči. Potem je treba imeti enotne knjige, za kar se je tudi začelo delovati, in katerih se mora vsak držati. Toda svetujejo več gregorijanskega petja in manj oziroma ne samo in vedno domače enoglasne pesmi, ki tudi niso vedno dostojne oziroma manj cerkvene. Ako jih človek sliši, posebno božične, bo ali zaplesal ali marširal. Razven postnih pesmi so vse zelo vesele, melanholična melodija se jim zdi protinaravna. Ko včasih zapojemo kako slovensko narodno pesem, jim zelo ugaja, posebno ker je večglasna, a zdi se jim vsaka neizmerno žalostna. In resnično: v naših narodnih pesmih je mnogo melanholije, medtem ko je vsaka poljska narodna marš ali valček. Radi namreč pojejo, ko marširajo in si dajejo s petjem takt. Slišal sem tu mladino in vojake.

Ko sliši človek torej petje pri nas in petje tu, no potem mu nehote pride vzklik „veselimo in radujmo se“, da nismo zaostali, da smo se izkopali iz najhujšega, vsled česar je hiter razvoj cerkvene glasbe mogoč. To nam kažejo resnična dejstva. Pri nas se da primerjati cerkvena s svetno glasbo in dvomim, če kaj zaostaje. Tu pa, oho, nobene primere. Kdor hoče vedeti, kako je, naj vzame življenjepis Riharja in prve letnike C. Gl., ki je poln takih vzdihov, kot ti mladi cerkvenoglasbeni listi. In kako vsakemu Poljaku imponira naše petje na glasove. Vsak, ki ga je slišal, se čudi temu in z nekakim spoštovanjem o njem govori. Premalo se drže motuproprija Pija X., kakor morajo sami priznati.

Čutijo tudi potrebo skupnega lista. No in to ni čudno; če hočemo kako reformo lepo in enakomerno izpeljati, je list neobhodno potreben. Zato podpirajte vsi naš C. Gl., da se bo mogel v tej smeri še dalje razvijati.

Na vsak način mora pri reformi pomagati naša mladina in v prvi vrsti učiteljstvo. Tu apelira poljski list na učiteljstvo in sicer učitelj sam. Kaj pa pri nas učiteljstvo? Ali bi ne moglo pri nas učiteljstvo tudi malo bolj pomagati, kot pomaga. Saj ima ravno učiteljstvo v rokah mladino in mesto samo narodnih pesmi naj bi jo učili za spremembo tudi cerkvene lažje pesmi iz Cerkevne pesmarice (St. Premrl) in naj bi mladina pela pri svojih šolskih mašah. To bi koristilo mladini tudi iz drugih ozirov, da bi se pri službi božji

dostojneje vedla, in pa ker je petje dvojna molitev, torej Bogu prijetnejše. Kaj ko bi tudi pri nas kak šolski nadzornik napisal poziv na učiteljstvo (brez izjeme pripadnosti), kot je to lepo in uspešno storil med Poljaki.¹⁾

Poljaki čutijo pomanjkanje dobre orgljarske šole, kjer bi se organist naučil dobro igrati, in pa prepobil z zdravim naziranjem v cerkvenem petju, kakršnega želi sv. Cerkev. Mi hvala Bogu imamo v Ljubljani tako šolo. Človek je vesel, ko bere kje v tujini: tega in tega nam manjka in potreba je na vsak način napraviti, pa pomisli, kako je pa pri nas doma v tem oziru in vidi, da obstoji taka ustanova že več let. Kako je hvaležen Bogu za to.

Iz tega vsega vidimo, kako se lahko veselimo in radujemo, da se naša cerkvena glasba tako lepo razvija. Lahko smo ponosni nanjo in nas pred cerkveno glasho drugod hvala Bogu ni treba biti sram. Treba pa po drugi strani, da se zavedamo dolžnosti do domačih cerkvenoglasbenih naprav, zlasti do našega lista in naše orgljarske sole in ju — kakor kdo more — po svojih močeh podpiramo.

Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani.

14. junija se je vršila redna društ ena seja. Sklenile oz. obravnavala so se sledeče stvari. 1.) Kot sklep šolskega leta 1919/20 na orgljarski šoli se je določil 29. junij. Zrelostni izpiti se vrše 24. in 25. junija. Red iz knjigovodstva se bo učencem zapisal v šolska spričevala in ne bo Zadružna Zveza dajala nikakih posebnih spričeval. Kot začetek novega šolskega leta se je nastavljal 20. september (ponedeljek). 2.) Predsednik Sattner poroča, da je stiški opat Widmann odložil nadzorništvo organistov v kočevski in šmarski dekaniji. Treba novih nadzornikov. Ker so se zadnji čas tudi v nekaterih drugih dekanijah zgodile premembe, posegajoče v to zadevo, se sklene revidirati listo dosedanjih organistovskih nadzornikov in jo, v kolikor potrebno, izpopolnjeno predložiti g. škofu. 3.) Izrazila se je želja, naj bi gg. župniki poročali škof. ordinariatu o premembah v organistovski službi: ime organista, ki je službo v dotičnem kraju nanovo nastopil ali če je odšel iz službe drugam. Tudi bi bilo prav, naznaniti ordinariatu ali pa organistovskemu društvu organiste, ki so v vojni padli in tiste, ki so se iz ujetništva vrnil. 4.) Ker je sedaj za državne cerkvene slavnosti predpisano petje kraljeve himne „Bože pravde“, treba preskrbeti našim zborom primerno izdajo. Himno bo prinesel Cerkveni Glasbenik v prihodnji prilogi za enoglasno petje kakor tudi za mešani zbor s slovenskim besedilom. 5.) Ker godbe, zlasti po mestih, pri procesijah igrajo še vedno same svetne, dostikrat prav neumestne koračnice, se bo skušalo temu nedostatku odpomoči s tem, da se bodo prvič iz inozemstva naročile bolj primerne, za te prilike posebej zložene cerkvene koračnice, pa tudi domače skladbe (velikonočne in evharistične pesmi) v to svrhu za pihala priredile.

¹⁾ Na Rakovniku pojó otroci vsak dan pri litanijah in pred večerno molitvijo vsi enoglasno s spremljevanjem harmonija. Kadar je bila šolska maša, smo tudi tako naredili, da so otroci sami peli. Tu je bito za spremembo več pesmi. A vsaj nekaj bi se doseglo tudi po deželi, po tamošnjih ljudskih šolah.

Organistovske zadeve.

Podporno društvo organistov in pevovodij s sedežem v Ljubljani.

Začetkom aprila se je vložila prošnja na g. škofa, naj bi se na shodu gg. dekanov razpravljalo tudi o organistovskem gmotnem vprašanju. Za poročevalca je bil na to določen g. kanonik dr. Kimevec, ki je v obširnem referatu opozarjal na dostikrat vnebovpijoče razmere, v katerih živi marsikateri organist, ter na podlagi poročil iz posameznih župnij, ki so mu bila na razpolago, udeležencem jasno pokazal bedni, usmiljenja vredni gmotni položaj teh za cerkveno življenje važnih in potrebnih delavcev, tako, da je vsakdo moral priznati, da je kruh, ki se reže danes organistom, v celoti pičel — prepíčel — in grenak. Dolžnost krščanske ljubezni zahteva, da cerkev na kakršenkoli način preskrbi svojim uslužbencem sredstev za pošten, čeprav skromen obstanek, dolžnost stroge pravice je, da se jim vsaj resnično delo pošteno plača. S tega dvojnega vidika je obravnaval to težko vprašanje. Nasvetoval je več sredstev, kako bi se moglo tem težavam odpomoči. Da ti potrebni nasveti zadobe življenje, je stavil nazadnje sledeče splošne predloge: a) sestavi naj se odbor, ki bi napravil seznam služb in dosedanjih dohodkov ter načrt, kako bi se dohodki zvišali; b) organisti naj bi dobili primeren stranski zaslužek (naj bi se napravili za organiste n. pr. tečaji za pletarstvo, knjigovodstvo, občinsko tajništvo); c) v orgljarsko šolo naj bi se sprejemali učenci, ki že znajo kako primerno obrt. Obširnejši posnetek o referatu prinesemo prihodnjič. — Kar tiče enotne ureditve temeljnih plač za organiste, je vprašanje posebno težko izvedljivo; vendar smo pri škofijskem ordinariatu dobili zagotovilo, da tudi tam na to stvar mislijo in jo bodo skušali kakorkoliže izvesti, ko pridemo v bolj redne in ugodne razmere.

Glede štolnine se je na shodu dekanov določilo sledeče: Podlaga štolnine ostane še nadalje štolni red za Kranjsko (izvzemši Ljubljano, ki ima svoj štolni red) z dne 5. aprila 1816. Kot plačilo cerkvi, cerkveniku itd. naj se računajo šestkratni po štolnem redu določeni zneski. (Tu pride za organista v pošteve petje Miserere pri pogrebih, določeno po prvotnem štolnem redu na 35 krajcarjev oz. 70 vinarjev, sedaj 4 K 20 vin. in petje oficija pri biljah z enako takso.) Za naročene pete sv. maše (rekviem itd.) je računati sedaj za organista 6 K. Za pot k podružnicam pa se sme računati za vsake pol ure hoda še posebej 2 K.

Na poverjeništvu za uk in bogočastje se je že v marcu vložila prošnja za izredno podporo organistom v Sloveniji. Prošnja je šla v Belgrad, a do danes še ni rešena. Upauja na ugodno rešitev ne smemo izgubiti.

17. junija se je vršila društvena seja. Predsednik Premrl je poročal o zgoraj omenjenih zadevah. V zadevi štolnine, določene organistu, se je razvil živahnejši razgovor. Zlasti za pete Requieme določeni znesek 6 K se zdi za danes premajhen. Sklenilo se je, obrniti se na škof. ordinariat, naj potrebno ukrene, da bi organisti ob takih prilikah poleg rednega štolnega zneska dobi-

vali še primerno draginjsko doklado oz. pri naročenih petih mašah smeli sami zahtevati od slučaja do slučaja primerno plačilo. — Organisti se semtertje pritožujejo, da se jim pri raznih opravilih ne plača povsod predpisani znesek. Odbor org. društva poziva svoje člane, naj v slučaju kake resnične nerednosti sporočijo zadevo org. društvu, ki se bo na kompetentnem mestu rado in takoj zanje zavzelo. — V društvo se sprejmejo trije novi člani: Andrej Rosulnik, organist v Šinkovem Turnu pri Vodichah, Alojzij Rozman, organist v Zagorju ob Savi, in Anton Tevž, Zagreb. — Sklene se prirediti 18. avgusta t. l. organistovski sestanek v Ljubljani. Podrobnosti se bodo sporočile pravočasno v „Slovencu“ in „Večernem listu“. — Prošnje za škofijsko organistovsko podporo naj se društvenemu odboru pošljejo čim prej.

Organistovske službe.

Službo organista v Št. Jerneju na Dolenjskem je dobil Anton Kosmač, primorski Slovenec.

Razpisane so službe organista in cerkvenika: v Špitaliču (P. Motnik), kjer ima organist v cerkovniški hiši hkrati prostor za prodajalno; v Artičah pri Brežicah ob Savi. Služba organista je izpraznjena v Begunjah pri Cerknici. Dehodki so: a) 250 K mesečne plače, b) prosto stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje kleti in drvarnice, c) užitek od vrtiča poleg šole. Organist bi lahko prevzel tudi občinsko tajništvo, če je za to sposoben, in bi se mu kot obč. tajniku določila še posebna plača po dogovoru. Nastop se želi čim preje.

Organisti se vrnili iz vojnega ujetništva.

Iz italijanskega vojnega ujetništva so se zadnje mesece vrnili, kolikor se nam je sporočilo: Andrej Štempihar, sedaj organist v Selcih nad Škofjo Loko, Franc Rihtar, organist v Krašnji, Alojzij Jevce, bivši organist v Ihanu, (išče službe), Ivan Dolinar, organist v Lučinah. Iz italijanskega vojnega ujetništva se je srečno vrnil v domovino tudi nadarjeni glasbenik Heri Svetel iz Ljubljane. Vsi pozdravljeni in dobrodošli.

Koncertna poročila.

I. Koncerti v Ljubljani. — 3. maja je bil koncert pevskega društva „Ljubljanski Zvon“, ki ga je društvo priredilo o priliki petnajstletnice svojega obstanka. Nastopil je društveni mešani in ženski zbor pod vodstvom društvenega pevovodja g. Zorka Prelovca. Mešani zbor je izvajal dva capella zbora: Adamičevo „Večerna III.“ in Pavčičevo „Če rdeče rože zapade sneg“, Adamičevo še v rokopisu se nabajajočo plesno pesem „Svatba na poljani“, s spremljevanjem orkestra in štiri jugoslovanske od Deva in Anděla prirejene narodne pesmi. Zadnje je zbor izvedel posebno dobro. Sveže je bila podana tudi „Svatba na poljani“, nekoliko manj sta se zboru posrečila prva dva zbora. Prav častno je uspel ženski zbor v dveh precej težkih pesmih: eni Lajovčevi in eni Adamičevi. Pri koncertu je sodeloval pomnoženi orkester kralj. Narodnega gledišča pod vodstvom g. kapelnika I. Brezovška. Čuli smo tri v Ljubljani še ne izvajane skladbe, med njimi dve odlični svetovnega glasu: Dvořakovo overturo „V naravi“ in Berliozovo simfonijo „Harold v Italiji“. Nekoliko šibkejšega kova je bil Peričev „Karneval“, ki mu pa radi priznavamo spretno inštrumentacijo. Orkester

je svojo nalogo rešil kar najbolje. Koncert je bil žal slabo obiskan. „Ljubljanski Zvon“, ki ga moramo šteti k najmarljivejšim ljubljanskim pevskim zborom, je zasluzil gotovo večji obisk. — 10. in 17. maja je priredilo orkestralno društvo „Glasbene Matice“ simfonični koncert. Poleg društvenih članov je sodeloval tudi glediški orkester, skupno okrog 70 glasbenikov. Kot glavna orkestralna skladba se je izvajala Čajkovskega šesta, tragična simfonija, ki slove kot ena najboljših in najpomembnejših skladb te vrste. Pod vodstvom g. kons profesorja K. Jeraja je titansko delo vstalo pred nami v vsej veličini in nedopovedljivi krasoti. Tako mogočno in sijajno simfonsko skladbo smo v Ljubljani komaj še kdaj imeli priliko slišati. Vtis simfonije je bil velikanski. Drugi dve manjši orkestralni skladbi: Sibeliusova Romanca v C-duru in Škerjančeva Groteska sta se izkazali kot zanimivi deli in želi lep uspeh. Na koncertu sta sodelovali še operna pevka gdč. Thierry s tremi izborna podanimi pevmimi od skladateljev: Franza, Dvořaka in Strauša ter pianistinja gdč. Schweiger v Griegovem klavirskem koncertu v A-molu. Zadnje delo je bilo izvedeno prav dostojno bodisi v klavirskem, bodisi v orkestralnem partu. — 15. maja je v Unionovi dvorani nastopilo češko pevsko društvo „Smetana“ iz Plzna. 24 temeljito in enotno izvežbanih pevcev je izvajalo težke a capella skladbe raznih čeških skladateljev. Glasovno najboljša sta se izkazala II. bas in I. tenor. Izvajanje je bilo kar najtočnejše, kot vlitu, v dinamičnih stopinjah in prehodih nenavadno fino. Semtertja se je zdejo za pevske glasove celo nekoliko pretirano, ker bolj za orkester mišljeno. Skladbe so bile izvečine resnega značaja, v tem oziru pač preveč enolične, edina Pallova „České tance II“ je prinesla nekaj več veselosti in živahnosti. Dirigent učitelj Jakob Tihy je vodil zbor — mimogrede povedano, cel spored brez vsake partiture — mirno in sigurno. Nastop tega odličnega moškega zbora je bil za nas Slovence v marsičem dobra šola. — 29. maja o priliki in v proslavo 70 letnice ljubljanskega škofa dr. Ant. Bon. Jegliča je pevska zveza „Ljubljana“ priredila koncert. Izvajale so se izključno zborove skladbe. Med umetnimi so bile na sporedu: Premrlova „Z glasnim šumom s kora“, dr. Schwabova „Zdrava Marija!“, Adamičeva „Večerna pesem I.“, dr. G. Ipavčeva „Milada“, dr. G. Krekova „Idila“, Gerbičevi „Četiri godišnje dobe“ in „Klic pomladi“; med narodnimi pa dve po Devu prirejeni koroški in ena slovenska, ena po Bajuku prirejena slovenska in ena hrvatska, dve po Pokornem prirejeni skladbi, ena po dr. Kimovcu prirejena srbska, ena po Vilharju črnogorska in Vilharjev venec bosanskih „Smilje in bosilje“. S podanimi skladbami samimi kot takimi, kakor tudi s skrbno pripravljenim, zelo umerjenim in uglajenim izvajanjem je moral zbor pevske zveze „Ljubljana“ vsakogar povsem zadovoljiti. Slovaška narodna „Pasol Janko tri voly“ za moški zbor in menjajoč se sopranski in baritonski samospjev zasluži, da jo radi izredne mišine in kot novost posebej omenjamo. Da goji „Ljubljana“ tako zelo narodno pesem in to ne le specijelno slovensko, temveč tudi drugih jugoslovanskih in slovanskih plemen sploh in da se pri izbiri umetnih skladb omejuje za enkrat na primeroma lažje, a vendar moramo reči skladbe boljše vrste, ji ne smemo v zlo šteti; nasprotno: ravno to je prava pot, po kateri ji je zagotovljen sedanji trenutni, a tudi uspeh za bodoče večje in težje prireditve. Iz malega raste veliko. Treba je le ljubezni do stvari in vztrajnosti. — 8. junija je pevski zbor „Glasbene Matice“ priredil pozdravni večer na čast angleškemu publicistu dr. Setonu Watsonu. Zapel je več izbranih pesmi. Pri koncertu je nastopil tudi kvartet prof. Kozine. — 12. junija je nastopil v Unionski dvorani koroški mladinski pevski zbor, 70 dečkov in deklic drž. deške in dekliške šole iz Borovelj, pod vodstvom učitelja A. Šušteršiča. Zapel je prav točno in trigrasno ubrano 12 koroških narodnih pesmi, prirejenih deloma po O. Devu, deloma po Z. Švikaršiču. Deklice, teh je bilo več, med njimi celo prav majhne, so pele 1. in 2. glas, dečki so v altu basirali. Peli so vse pesmi brez not, od vsake po dve do tri kitice. Petje je bilo glasovno in dinamično povsem umerjeno. Tako izvrstnega nastopa od mladinskega zbora v resnici nismo pričakovali. Zato smo ob krasno uspehi prireditvi bili tembolj vzradoščeni. Pevovodji g. Šušteršiču smo za njegov velik trud dolžni odkritosrčno hvalo. Tudi dirigiral je zelo ipeo. Občinstvo je

bilo ob pogledu koroške mladine in pri poslušanju petja izredno dobre volje. Doživeli smo brezdvomno zopet enkrat pristen in iskren jugoslovanski večer. Pred nastopom Korošcev je orkestralno društvo „Glasbene Matice“ pod vodstvom g. konz. prof. K. Jeraja izvajalo sedem za to priliko jako primernih skladb.

Koncerti in glasbene prireditve drugod. — V Karlovcu se je vršil v maju cerkveni koncert, pri katerem sta kot organista sodelovala Ignacij Hladnik, kapiteljski organist iz Novega mesta; in Karol Bervar, vodja orgljarske šole v Celju. — Glasbena šola in šolski vrtec šolskih sester v Celju sta priretila 9. in 13. maja v veliki dvorani Narodnega doma glasbene in pevske produkcije. — V zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se je obhajala v nedeljo 30. maja sedemdesetletnica ustanovitelja zavodov, g. škofa ljubljanskega dr. Ant. Bon. Jegliča. Glasbeni del je obstojal iz dveh komadov za orkester in štirih mešanih zborov: Foerster: Slavospev, dr. G. Ipavec: Kukavica, Vodopivec: Lunica in Foerster: Naše gore. S. P.

Dopisi.

Ljubljana (Šentjakobski kor). G. urednik! Po dolgem času še zopet oglašam, ne toliko vsled resnične potrebe, kakor vsled svoječasne obljube, da se bom o priliki javil, kar pa šele danes storim.

V začetku svetovne vojne sem bil tudi jaz vpoklican k vojakom, kjer sem služboval v pisarni do razsula avstro-ogerske monarhije. Namestoval me je med tem časom g. Fran Gerden, ki je vršil pri sv. Jakobu v Ljubljani službo zakristana in organista.

O razvoju našega cerkvenega petja pa resnici na ljubo ne morem veliko razveseljivega poročati. Imamo 5 sopranov, 5, altov, enega ali pa večinoma nobenega tenorista, in 2 do 3 basiste. Med temi moram posebno pohvaliti sopranistinjo gdč. Šalamunovo in basista g. Aleša, katera ves čas, odkar sem po vojni prevzel organistovsko službo, pojeta na št. jakobskem koru brezplačno ter zelo redno zahajata k pevskim vajam. Ta dva sta s svojo vztrajnostjo in svojim lepim glasom posebno pripomogla, da naš cerkveni zbor do polpreteklega časa ni bil ravno najzadnji v Ljubljani. Bog jima to povrni in plačaj v nebeški valuti!

Omeniti pa moram tudi velike zasluge za cerkveno petje pri naši cerkvi, ki si jih je slekel g. J. Kogovšek, kaplan in pevovodja št. jakobskega prosvetnega društva. Ves čas med vojno je kot vojni kurat in po vojni kot tukajšnji kaplan prisostvoval vsem pevskim vajam in cerkvenim opravilom na koru, kadarkoli mu je to dopuščal čas. Kot dirigent in posebno dober pevec je navduševal pevce in pevke, da so vztrajali in poveličevali službo božjo na zares vreden in in dostojen način. Le škoda, da je v zadnjem času zaradi obolelosti g. kaplana Tavčarja tako zaposlen, da mu ni možno več priti na kor. Bodi i njemu izrečena na tem mestu stotera zahvala!

Lansko leto se je ustanovilo v naši fari Cecilijino društvo. Pristopilo je dokaj podpornih članov, ki so s svojimi prispevki omogočili nakupiti nekaj novejših muzikalij ter cerkvenim pevcem povišati mesečno nagrado.

Pripravljali smo se, da priredimo po naših skromnih močeh cerkven koncert, pa smo ga morali radi neprilik v pevskem zboru odložiti za bodoče boljše čase. Za sedaj moramo biti Bogu hvaležni, da vsaj pri šmarnicah čveteroglasno pojemo!

Ker imamo dokaj močen sopran in alt, sem že hotel ustanoviti ženski zbor. Vendar se bom tega skrajnega sredstva poslužil šele tedaj, če me zapusti tudi zadnji moški pevec. In tega momenta se pa resnično bojim, ker bi prišel v zadrego zaradi nedostajanja cerkvenih skladb za ženski zbor. V tem slučaju bi se obrnil s ponižno prošnjo do tukajšnjega č. uršulinskega samostana, da bi mi posodil v prepis nekaj muzikalij iz svoje bogate zaloge krasnih bogoslužnih pesmi. Morda bi bil uslišan.

Ljubljana, 20. maja 1920.

Anton Grum, organist in uradnik.

Radovica. Ob nastopu službe kot organist in cerkvenik na Radovici 18. oktobra 1913 sem našel samo tri soprane, tri alte in nobenih moških glasov. Tudi zbirka cerkvenih muzikalij je bila precej revna. Imeli smo samo eno latinsko mašo: Hladnikovo Ss. Rosarii. Treba je bilo nabaviti novih skladb, da so se napolnile razne verzeli. Zbor pa se je pomnožil za dva tenora in dva basa.

Sedaj imamo na razpolago sedeče latinske maše: Schweitzer: „Kind Jesu-“ in „Schutzengelmesse“, Foerster: St. Caecillae. Nameravamo pa se učiti še Vodopivčevo, ki jo je prinesel pred nekaj leti „C. Gl.“ Ofertorije rabim Treschove. Asperges koralni in Mihelčičev. Slovenske pesmi pojemo iz Cecilije in iz raznih prejšnjih in novejših zbirk. Zastopani so zlasti: Hribar, Sattner, Hladnik, Mihelčič, Premrl in Kimovec (Riharrenatus) in tudi nekateri nemški skladatelji. Requiem pojem sam in sicer: Gruberjev v D-molu, Oswaldov op. 25, Hladnikov op. 23, Kimovčev in koralni. Tantum ergo iz Cecilije, Gerbičeve, dva Mihelčičeva, nekaj Hribarjevih, Hladnikovih itd. Te Deum: Foerstejev in Mihelčičev. Preludiji: Ritter, Rembt (50 fuget), Premrl (100 preludijev), Liebig (Festvorspiele) in nekaj drugih. Orglje so Krieglove, pnevmatične, z osmimi registri, od Dernača popravljene. S trudom in božjo pomočjo upamo polagoma vedno bolj napredovati.

Ivan Janžekovič.

Žiri. G. urednik! Ker sem ravno pred nekaj meseci zopet nastopil službo organista v Žireh, kjer sem že pred vojsko služboval, Vam hočem podati kratko poročilo o svojem delovanju.

Zbor šteje: 9 sopranov, 9 altov, 3 tenore in 6 basov poleg novincev, ki še ne nastopajo. Ob praznikih pojemo latinsko, vse po liturgičnih predpisih. Slovenskih pesmi ne bom na drobno našteval, ker jih pojemo po večini vse, kar so nam jih do sedaj podali naši slovenski skladatelji. Preludije rabim Fischerjeve, Volckmarjeve, Dieboldove in druge. Orglje imamo naravnost krasne, zadnje delo žal prezgodaj umrlega g. Milavca. Pevske vaje se vrše redno dvakrat v tednu. Vsa čast pevcem in pevkam, ki se tako žrtvujejo za lepo cerkveno petje, za kar se jim na tem mestu srčno zahvaljujem. Omenjam, da pevski zbor sodeluje tudi v društvu.

Anton Jobst.

Celje. O sv. Rešnjem Telesu so se izvajale v tukajšnji opatijski cerkvi sledeče skladbe: Introit, gradual in komunija koralno. Maša: Maks Filke op. 80, Ofertorij: Alojzij Mihelčič, Tantum ergo: Alojzij Mihelčič. Pri procesiji: Rihar renatus in sicer: „Praznika svetega“; „Hvali Sion Rešenika“; „Moje meso je res jed“; „Daj mir nam, o Gospod“; L. Weiß: „O kam Gospod“; K. Adamič: „Knezi rajski prihitite“.

Al. Mihelčič.

Razne vesti.

Δ Jubilej. Ljubljanski škof g. dr. Ant. Bon. Jeglič je obhajal 29. maja sedemdesetletnico. Prvoboritelju za Cerkev in narod, zaščitniku in pospeševalju naše cerkvene glasbe, kliče „Cerkveni Glasbenik“: Še na mnoga blagoslovljena leta! — Pri slovesni službi 30. maja, ki jo je g. jubilar obhajal v ljubljanski stolnici, se je na keru izvajala Perosijeva Missa pontificalis v D-molu za tri mešane glasove, orkester in orglje, Premrlov gradual in Rud. Wagnerjev Jubilate.

Δ Sklep šolskega leta 1919/20 na orgljarski šoli v Ljubljani bo 29. junija. — Dva učenca: Franc Armeni iz Blagovice in Ludvik Veninšek iz Rečice (Štaj.) sta radi poziva k vojakom delala zrelostni izpit že koncem maja in ga dovršila z dobrim uspehom.

Δ Josip Štolcer, — nov jugoslovanski skladatelj. — Na zadnjem simfoničnem koncertu v Zagrebu so izvajali med raznimi skladbami jugoslovanskih skladateljev tudi „Nocturne“ Josipa Štolcerja. Naš sotrudnik Fran Mlinar — Cigale, stud. jur. v Zagrebu, nam poroča, da je bila Štolcerjeva skladba najlepša točka celega sporeda. Hkrati smo izvedeli še sledeče podrobnosti. Skladatelj Josip Štolcer je

Medjimurec iz Čakovca, star 26 let. Dovršil je konservatorij v Pešti ter zložil že več del za orkester: simfonijo, overturo, simfonično fugo, Nocturne, 2 kvarteta za godala; tudi več skladb za orglje. Njegov preludij in fugo v Es je igral sam Bossi, ki je sedaj prva zvezda med modernimi orgeljskimi skladatelji. Njegovo skladbo „Nocturne“ za orkester so že nekaj kratov izvajali v Budapešti. Na Dunaju je nameraval Löwe vsled priporočila Riharda Strauša izvajati Štolcerjevo simfonijo, pa je pozneje odpovedal, ker je skladatelj — Jugoslovan. Še to sezono bodo izvajali njegov koncert za gosli in orkester v Londonu, simfonično fugo pa v Pragi. — Vse kaže, da bo Štolcer postal kmalu znan širom sveta. — Najzanimivejše poleg tega pa je to, da je Štolcer pravzaprav po svojem poklicu — pek. Po noči peče žemlje, k felčke in štruce, po dnevi pa piše orkestralne partiture. Živeti niti s čim, rodbina tudi ne, zato je po vojski prevzel očetovo obrt, da preživlja sebe in rodbino. Štolcer je najsimpatičnejši in najskromnejši človek, ki si ga moremo misliti. Upamo, da nam bo mogoče o delih in uspehih Štolcerjevih še večkrat poročati.

△ Umrli so sledeči glasbeniki: Štefan Suchý, profesor praškega konservatorija in virtuoz na goslih (3. marca 1920); Roman Nejedlý, češki učitelj, organist in skladatelj, v starosti 76 let; P. Magnus Ortwein, benediktinec, jeden najbolj nadarjenih zastopnikov strogega cecilijanstva, odičena nemški skladatelj; 28. marca je umrl v Jägerdorfu v Šleziji znani izdelovatelj orgelj Otto Rieger, v starosti 40 let. Njegova dela se nahajajo po vseh deželah, tudi pri nas; med največje spadajo orglje v veliki dvorani dunajskega glasbenega društva, orglje v dvorani novega koncertnega poslopja in orglje v Mozartevmu v Solnogradu; 8. marca je na Dunaju preminul starosta dunajskih cerkvenih skladateljev dr. Otto Müller. Zložil je okrog 15 latinskih maš, mnogo motetov, gradualov, cfortorijev, in drugih cerkvenih skladb, dalje „Stabat Mater“ za soli, mešani zbor in orkester in razne svetne, največ komorne skladbe. Njegove skladbe se nahajajo izvečine v rokopisih. Bil je zelo dober kontrapunktik. Rojen je bil 1837. v Augsburgu. Svoja stara leta je preživel precej osamljen.

Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo.

Jakob Aljaž: IX. zvezek mešanih (6) in moških (6) zborov. V Ljubljani 1920. Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. Prodaja Jugoslovanska knjigarna. Cena 18 K. — Aljaž poje in zлага, ne meneč se za moderne in hipermoderne, v svojem znanem preprostem slogu. Pesmi, ki nam jih podaja v pričujoči zbirki, so deloma prav nežnega značaja, n. pr. „Spom'nčice“, „Večerni Zvon“ in posebno posrečena „Siroti“; krepko in slovesno bodo donele zlasti „Slovenska zemlja“ med mešanimi in „Zdravice“ med moškimi zbori. Primeroma najmanjše vrednosti je štev. 4. „Oče večni“ (moški zbor) oz. štev. 5 med mešanimi zbori, ker ne prinese pravzaprav nobene izvirne misli. Stavek je vobče čeden in gladek, izvzemši prehod iz 7. takta v 8 takt v I. Zdravici, kjer mora I. bas peti: h, h, als; pa je najbrže tiskovna pomota. Taka pomota je brezdvomno tudi v II. Zdravici na str. 13. v I. taktu, kjer mora II. bas peti e, fis, in ne cis, d. V pesmi „Tone solnce“ bo pa harmonija bolj ubrana, če v drugem taktu 2. tenor poje mest polovinke c: dve četrtniki: c, g, kar bo tudi bolj simetrično s 4. taktom. Zbori po deželi bodo Aljaževe skladbe gotovo radi prepevali. St. Premrl.

Premrlova zbirka „Slava presv. Evharistiji“, ki je razprodana, se nanovo tiska. To na znanje vsem, ki so že dolgo povpraševali zlasti po glasovih.

Današnji številki je priložena glasbena priloga: 1. Srce preljubeznivo, 2. Tebe molim Jezusa, zložil Stanko Premrl.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge Stanko Premrl.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.